

Opțiunea care LIPSEȘTE din cadrul Politicii Agricole Comune post 2013

În noiembrie 2010, Comisia Europeană a prezentat un document¹ prin care a evidențiat obiectivele și mai multe scenarii pentru viitorul Politicii Agricole Comune (PAC) a UE pentru perioada 2014-2020.

Acest document conține trei opțiuni pentru viitoarea PAC, care sunt rezumate după cum urmează:

- 1. Ajustări treptate ale PAC actuale, cu mai multă echitate între statele membre în ceea ce privește plățile;*
- 2. O reformă a PAC cu măsuri mai bine direcționate vizând crearea unei baze pentru agricultură - o politică mai echilibrată și durabilă, în conformitate cu "obiectivele Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și cuprinzătoare"*
- 3. "Indepărtarea treptată de veniturile pentru susținere și de cele mai multe măsuri ale pieței" și concentrarea viitoarei PAC asupra obiectivelor legate de schimbările de mediu și schimbările climatice, prin intermediul politicii de dezvoltare rurală.*

Comisia Europeană a indicat în mod clar că este în favoarea celei de-a 2-a opțiuni. Un motiv puternic pentru favorizarea acestei opțiuni este competitivitatea globală a agriculturii europene. Acest lucru este menit să asigure că prețurile produselor agricole de bază produse în Europa sunt suficient de scăzute pentru a permite Industriei Europene Procesatoare de Alimente și Industriei Exportatoare să concureze pe piața alimentară mondială.

Noi, organizațiile semnatare ale prezentului document, nu favorizăm nici una dintre opțiunile propuse de Comisie. **Există o a patra opțiune care LIPSEȘTE și pe care o propunem în acest document.**

Această opțiune pune la baza viitoarei PAC următoarele obiective: acces la alimente sănătoase pentru toată lumea, venituri stabile și corecte pentru agricultori, prețuri stabile și echitabile pentru consumatori, forme ecologice durabile de producție, care reduc emisiile de gaze cu efect de seră (încălzirea globală) și reduc consumul de combustibili fosili, și contracararea distrugerii piețelor interne destinate producătorilor locali din Sudul Global ca urmare a dumpingului (competitivității neloiale).

Aceasta este opțiunea invocată de către un număr tot mai mare de mișcări sociale și organizații ale societății civile din Europa. Această opțiune propusă se va adresa cu adevărat problemelor actuale ale agriculturii și alimentației - în Europa și la nivel global. În plus, această opțiune va necesita un buget mai mic decât cel al Politicii actuale sau al opțiunilor propuse de Comisie.

Această a patra opțiune pune planeta și oamenii înainte de profit și solidaritatea înainte de competitivitate. Noi credem că politica alimentară și agricolă europeană trebuie să fie o politică publică puternică, care să asigure furnizarea alimentelor de calitate sănătoase, durabilitatea și echitatea ca valori centrale.

¹ see http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/communication/com2010-672_en.pdf

I. **OBIECTIVE: Ce trebuie să realizeze o viitoare Politică Agricolă Comună?**

O viitoare PAC trebuie:

1. Să considere *considera* Alimentul un **drept uman** universal nu doar o comodatate.
2. Să acorde **prioritate producerii alimentelor și furajelor pentru Europa** și modifice comerțul internațional cu produse agricole în conformitate cu principiile echității, justiției sociale și al durabilității mediului. **PAC nu trebuie să aducă prejudicii produselor alimentare și sistemelor agricole din alte țări.**
3. **Să promoveze modele de alimentație sănătoase**, care se îndreaptă către diete pe bază de plante și spre un consum redus de carne, încărcat de energie și alimente foarte procesate și grăsimi saturate, respectând în același timp obiceiurile culturale regionale de alimentație și tradițiile regionale.
4. Să acorde prioritate menținerii agriculturii din Europa, implicând **numeroși agricultori** care produc alimente și ocrotesc mediul rural. Acest lucru nu se poate realiza fără **prețuri agricole corecte și sigure**, care trebuie să permită un venit echitabil agricultorilor și muncitorilor din agricultură, precum și **prețuri corecte față de consumatori.**
5. Să asigure condiții **echitabile și nediscriminatorii** pentru **agricultorii și lucrătorii agricoli din Europa Centrală și de Est**, și promovează un **acces corect și echitabil la terenuri.**
6. Să respecte **mediul local și global**, protejează resursele limitate ale solului și apei, crește biodiversitatea și respectă bunăstarea animalelor.
7. Să garanteze faptul că agricultura și producția alimentară va fi în continuare **fără organisme modificate genetic și favorizează semințele tradiționale și diversitatea speciilor de animale domestice**, bazându-se pe cunoștințele locale.
8. **Să oprească** promovarea utilizării și producției de **agro-combustibili industriali** și acordă prioritate **reducerii transportului** în general.
9. Să asigure **transparența de-a lungul lanțului alimentar**, astfel încât oamenii să știe cum sunt produse alimentele lor, de unde provin, ce conțin și ce este inclus în prețul plătit de consumatori.
10. **Să reducă concentrația puterii** în sectoarele agricole, de **procesare a alimentelor și a produselor alimentare și de retail** și influența lor asupra produselor consumate, și promovează sisteme alimentare care scurtează distanța dintre agricultori și consumatori.
11. **Să încurajeze producția și consumul local**, de sezon, produsele de **înaltă calitate** reconectând oamenii cu hrana lor și producătorii de produse alimentare.
12. Să dedice resurse pentru a **educatia elevilor** care să învețe abilitățile și cunoștințele necesare pentru a produce, a procesa, și a savura alimente sănătoase și nutritive.

Mai mult de 350 de organizații ale societății civile din Europa susțin aceste obiective și principii, care au fost menționate în Declarația Europeană pentru Siguranța Alimentară lansată în martie 2010 (www.europeanfooddeclaration.org).

II. **INSTRUMENTELE: Cum se pot realiza aceste obiective și principii?**

In vederea realizării obiectivelor politicii menționate, următoarele instrumente și măsuri sunt necesare. În acest stadiu este suficientă definirea elementelor majore și direcțiile viitoarei Politici Agricole Comune. Propunerile noastre sunt legate de un studiu independent realizat de oameni de știință (în mare parte economiști) din mai multe țări europene.

A. Regulamentul producției și piețelor agricole

Obiectivele menționate mai sus sunt realizabile numai cu prețuri stabile și nu se află în politica actuală care are o volatilitate ridicată a prețurilor agricole ca urmare a politicilor dereglementative din ultimele decenii. Spre deosebire de propunerea Comisiei Europene, noi propunem să se consolideze măsurile de gestionare a pieței și să fie puse la baza viitoarei Politici Comune pentru Agricultură și Alimentație.

*Pentru a menține agricultura familială durabilă (micii agricultori), agricultorii - în primul rând - trebuie să fie recompensați cu **prețuri juste și stabile care să acopere costul mediu de producție. Pentru a realiza acest lucru, următoarele instrumente combinate sunt necesare:***

- *Managementul stocului public pentru a echilibra cererea și oferta produselor alimentare de bază și pentru a evita excedentele structurale. Acest lucru va preveni fluctuația excesivă a prețurilor. Diferite instrumente adaptate la diferite producții trebuie dezvoltate.*
- *Gestionarea importurilor agricole pentru a evita importurile la prețuri sub costul mediu de producție european. Acest lucru ar trebui să fie legat de interzicerea tuturor formelor de dumping pe piață.*

Reglementarea piețelor agricole europene cu aceste instrumente va permite agriculturilor să beneficieze de prețuri "la poarta fermei" mai echitabile și stabile. Aceasta va reduce, de asemenea, în consecință, cheltuielile publice pentru veniturile agriculturilor, pe măsură ce fermierii și-ar câștiga venitul în primul rând, și cel mai important, prin intermediul pieței, mai degrabă decât prin intermediul plăților directe.

În prezent, agricultorii europeni obțin, în medie, 40% din venituri din plățile directe (aproximativ €39 miliarde din bugetul UE), care subvenționează "competitivitatea" de pe piața Industrii europene Procesatoare de Alimente și a Industrii Exportatoare asigurând prețuri scăzute pentru materiile prime.

Plățile directe curente sunt prin urmare, pe de o parte, o subvenție indirectă pentru Industria alimentară europeană și pe de altă parte, în cazul exporturilor, o subvenție indirectă pentru export, împiedicând comunitățile agricole din țările din lumea a treia să obțină un acces echitabil la piețele proprii.

La nivel internațional, Uniunea Europeană trebuie să cerceteze normele internaționale comerciale actuale și să le mute într-un cadru pentru a asigura suveranitatea alimentară, în care angajamentul de a opri toate formele de dumping să fie combinate cu dreptul tuturor națiunilor și regiunilor de a se proteja de importurile low-cost. Pentru a preveni posibila insecuritate alimentară la nivel global și pentru a evita speculațiile privind alimentele, funcționarea stocurilor publice regionale ar trebui să fie permisă, inclusiv stocurile la nivelul UE, în special pentru cereale.

Mentținerea agriculturii în toate regiunile

- Prețurile la poarta fermei în UE trebuie să se bazeze pe costurile medii de producție (a se vedea punctul A). Pentru a menține fermele din zonele defavorizate, care au costuri de producție mai ridicate, sunt necesare fonduri publice pentru a acoperi diferența dintre costul efectiv de producție și costul mediu de producție al UE. Nivelul sprijinului public pentru aceste ferme trebuie să varieze în funcție de diferența menționată mai sus dintre costul efectiv de producție și costul mediu de producție.
- Pentru fermele care produc doar cantități mici de alimente, dar furnizează multe bunuri publice importante și au un rol multifuncțional în mediul rural, alte fonduri suplimentare publice ar trebui să fie furnizate.

Acest sprijin public ar trebui să fie furnizat sub forma plăților directe. Pentru a menține agricultura în toate regiunile, măsurile de promovare a agriculturii ca o profesie atractivă pentru tineri sunt, de asemenea, necesare. Măsurile anterioare trebuie să fie completate prin crearea proprietății funciare și scheme financiare în toate Statele Membre care ar permite tinerilor să devină și să rămână activi în agricultură și activități conexe agriculturii. Într-adevăr, un număr tot mai mare de tineri sunt interesați de agricultură, dar nu au acces la terenuri (închiriate sau deținute).

B. Un lanț alimentar transparent și corect

În prezent lanțul alimentar este tot mai dominat de câteva corporații transnaționale agricole și alimentare și supermarket-uri. Din ce în ce mai mult acestea stabilesc prețurile pentru agricultori și consumatori. În scopul de a reduce puterea acestor actori, precum și de a democratiza lanțul alimentar, sunt necesare următoarele instrumente:

- *Legi obligatorii care asigură transparență în ceea ce privește cine primește ce procent din valoare în lanțul alimentar.*
- *Sprijin proactiv pentru inițiativele care promovează alternativele locale și durabile care să aducă controlul asupra lanțului alimentar înapoi în mâinile fermierilor și ale consumatorilor, cum ar fi cooperativele alimentare, marketing direct, lanțuri alimentare locale sau regionale etc.*
- *Măsurile de reglementare pentru limitarea nivelului de concentrare în lanțul alimentar dintr-o țară, și în întreaga Europă și, de asemenea, în cadrul diferitelor sectoare ale lanțului alimentar (de la semințe de la supermarketuri).*
- *Reguli pentru siguranța alimentelor și reguli de igienă care permit, susțin și promovează prelucrarea/procesarea la scară redusă a produselor alimentare locale.*
- *În fiecare stat membru trebuie stabilit un salariu minim pentru **muncitorii agricoli** pentru a se asigura faptul că aceștia obțin o parte echitabilă din valoarea produselor. De asemenea, aceleași drepturi să fie asigurate pentru toți lucrătorii agricoli și toți migranții.*

C. Un sistem agricol și alimentar durabil la nivel european

Formele actuale puternic industrializate ale producției de alimente în Europa au un impact negativ pentru oameni și mediu, cum ar fi riscuri de sănătate ridicate, intensificarea încălzirii globale, a poluării uscatului și a apei, printre multe altele. Externalitățile acestui model de producție sunt suportate de către publicul larg.

În scopul furnizării de alimente sănătoase pentru toți, a protejării mediului, a respectării bunăstării animalelor, a asigurării producției și consumului de produse locale de sezon, de înaltă calitate, a reducerii nivelului transportului, a asigurării unei agriculturi fără OMG și a promovării biodiversității, actualele modele de producție dominante trebuie să fie schimbate cu metode agricole durabile social și de mediu. Următoarele măsuri sunt necesare:

- *Formele agroecologice de producție trebuie să fie definite ca formele standard de producție în UE. Toate fermele vor trebui să îndeplinească standardele de intrări scăzute și consum redus de energie care îmbunătățesc biodiversitatea, bunăstarea animalelor și favorizează alte practici durabile, cum ar fi sistemele de pășunat.*1*
- *Pentru a realiza tranziția, o combinație a sprijinului public pentru practicile standard menționate mai sus și impozitele progresive pentru modelele non-agroecologice, care sunt responsabile pentru impactul social și de mediu, și externalități lor, sunt necesare. Astfel de impozite ar include costurile externe ale acestei forme de producție în preț, pentru a reflecta costul real. Prețul pentru produsele alimentare nedurabile ar fi un stimulent înspre practicile durabile.*
- *Norme privind achizițiile publice care asigură dobândirea treptată a alimentelor durabile social și ecologic produse de către instituțiile publice, cum ar fi școli, spitale, precum și de programe, cum ar fi Programul European de Ajutor Alimentar etc. Treptat, toate instituțiile publice ar trebui să utilizeze ca sursă de alimente fermele locale agro-ecologice. Experiența cu instituțiile publice care s-au aprovizionat cu cafea fair trade dovedește că acest lucru este posibil.*

- *Programe și norme obligatorii pentru a proteja semințele ca patrimoniu al umanității, și care garantează drepturile cultivatorilor și amelioratorilor, furnizează fonduri pentru înființarea și întreținerea băncilor publice de semințe și soiuri, precum și cercetarea care vizează îmbunătățirea biodiversității europene.*
- *Reguli care interzic organismele modificate genetic în agricultură și industria alimentară, inclusiv în câmp deschis de testare și încetarea finanțării publice pentru dezvoltarea în continuare a acestui domeniu.*

Pe lângă măsurile de modificare a modelului de producție alimentară, de asemenea măsuri pentru a promova modele durabile și o alimentație sănătoasă și pentru a consolida culturile și alimentele locale sunt necesare. Primele câteva elemente pentru a promova modele durabile alimentare sunt:

- *Inițiative educaționale pentru a recâștiga și a construi abilități și cunoștințe necesare pentru a produce, prepara și a ne bucura de alimente sanatoase cultivate la nivel local. De exemplu: grădini școlare și programe agricole pentru a familiariza copiii cu procesele de cultivare și pregătire a alimentelor locale și cultivate chiar de ei.*
- *Educația agricolă ar trebui să devină disponibilă pentru toți cetățenii și să promoveze un sistem social și ecologic durabil bazat pe obiectivele și instrumentele menționate mai sus.*
- *Sprijin pentru inițiativele care promovează în mod activ și dezvoltă o cultură despre consumul de alimente sănătoase locale și facilitează sisteme de distribuție la nivelul tuturor sectoarelor ale societății, în special în cele mai defavorizate, direct de la fermieri la consumatori.*

D. Reguli privind plățile directe

În această a 4 a opțiune lipsă, plățile directe vor juca un rol mult mai puțin important decât în politica de astăzi, cea mai mare parte a veniturilor agricole venind de pe piață prin intermediul unor prețuri stabilite la poarta fermei, corecte și stabile. Această opțiune nu va aduce numai beneficii pentru oameni și pentru mediu, ci va fi și mai puțin costisitoare pentru public. Așa cum s-a explicat mai sus, unele plăți directe vor mai fi încă necesare în viitor. În plus față de normele indicate la punctul A, acestea vor fi legate de respectarea unor criterii suplimentare, cum ar fi:

- numărul de persoane care lucrează la fermă;
- un nivel maxim de plăți directe per fermă activă;
- respectarea normelor de mediu și sociale descrise la punctul C.

E. Politica Rurală

O politică de dezvoltare rurală ar trebui să completeze politica agricolă, DAR nu să o înlocuiască cum s-a propus în opțiunea a 3a a Comisiei Europene. Există nevoi specifice în zonele rurale care trebuie să fie abordate prin finanțare publică, cum ar fi investițiile în infrastructură, scheme de ocupare a forței de muncă rurală pentru diversificarea economiilor locale, sprijin pentru capacitățile de mici dimensiuni de prelucrare a produselor alimentare, suport pentru marketing direct și al sistemelor locale și dezvoltarea și întreținerea serviciilor publice rurale. Va trebui să fie dezbătut dacă aceasta politică ar trebui să obțină co-finanțarea de la bugetul PAC sau de la cel al politicii regionale a UE.

*Lista semnatarilor acestui document, în curs de desfășurare, începând cu data de 25 ianuarie 2011.**

Parte a Rețelei FoodSovCap (European Movement for Food Sovereignty and Another CAP):

*Africa Europe Faith & Justice Network(AEFJN) Be
Afrika Europa Network , the Netherlands*

Amigos de la Tierra España
ASEED Europe, the Netherlands
Associazione Rurale Italiana, Italy
Attac Austria
ATTAC ESPAÑA, Spain
Austrian Platform for Food Sovereignty, Austria
COAG, Spain
Eco Rurals Association, Romania
European Coordination Via Campesina, Europe
Food & Water Europe
Friends of the Earth Cyprus
Friends of the Earth Europe
FUGEA / Belgian farmers organisation, Be
GIET, Groupe International d'Etudes Transdisciplinaires, France
Vredeseilanden, Belgium
MIJARC ,Europe
Nederlandse Melkveehouders Vakbond, Netherlands
Norwegian farmer and small holder union, Norway
NOUSUD, España, Spain
Supermacht, Netherlands
Wervel, Be
XminY Solidarity Fund, The Netherlands